

Anglicko-slovenský slovník YEKC
**ZÁKLADNÉ POJMY Z OBLASTI VÝSKUMU, ŠTÁTNEJ
POLITIKY A PRÁCE S MLÁDEŽOU**

Grant MŠ SR –odbor mládeže pre projekt SYRS DATABÁZA 2006-2007

Koordinátor prof. L. Macháček

GLOSSARY- European Knowledge Centre

www.youth-knowledge.net

SYRS – Slovenská spoločnosť pre výskum mládeže, Bratislava 2007

www.syrs.org

The European Knowledge Centre for Youth Policy

The European Knowledge Centre for Youth Policy (EKYCP) je významna inštitúcia, ktorej poslaním je rozvíjať spoločné úsilie EK a RE v oblasti vedeckého výskumu v záujme lepšieho poznania a porozumenia súčasným generáciám mládeže v Európe.

Slovenská republika spolupracuje s touto sieťou a využíva všetky dôležité informácie a poznatky, ktoré sú jej výsledkom.

Partnership portal: <http://www.youth-partnership.net>

Training Partnership website: <http://www.training-youth.net>

Euro-Med Youth Covenant: <http://eycb.coe.int/eycbwwwroot/Euro-Med/index.html>

Council of Europe Directorate of Youth and Sport

30, rue Pierre de Coubertin

F- 67000 Strasbourg - France

Tel: (33) 3 88 41 23 00

Fax: (33) 3 88 41 27 77

Web: <http://www.coe.int/Youth>

European Commission Youth : Policies

rue de la Loi 200

B-1049 Brussels - Belgium

Tel: (32) 2 296 2009

Fax: (32) 2 299 40 38

Web : <http://europa.eu.int/youth>

http://europa.eu.int/comm/youth/index_en.html

Príhovor

Slovník-glossary pre mládežnícku politiku, prácu s mládežou a výskum mládeže môžete nájsť na webovskej stránke the **European Knowledge Centre for Youth Policy** (EKCYP). Na tejto webovskej stránke sme našli slovníček základných pojmov a termínov.

Jeho cieľom je prispieť k vzájomnému porozumeniu výskumníkov a odborníkov, ktorí pôsobia v systéme európskej mládežníckej politika a práce s mládežou.

Prípravu publikácie v slovenskom jazyku finančne podporilo **Ministerstvo školstva SR** prostredníctvom grantu **Databáza lektorov a študijných materiálov pre projekty neformálneho vzdelávania lídrov mládeže v rokoch 2007-2008**.

Elektronická verzia prináša slovenské ekvivalenty anglických termínov, čo umožní mládežníckym lídrom a dobrovoľníkom kompetentne komunikovať so svojimi partnermi v priestore Európskej únie v anglickom jazyku.

Očakávame komentáre a diskusiu odborníkov k prekladu uvedených termínov, ale aj návrhy nových definícií termínov, ktoré by sa mali dostať do nášeho slovníka. Porovnanie oboch slovníkov naznačuje, že je to nielen možné, ale aj potrebné.

Projekt koordinoval
Prof.Ladislav Macháček
Slovenská spoločnosť pre výskum mládeže
www.syrs.org

A

Ability

Ability refers to capacities that someone can already demonstrate that s/he possesses, such as having the ability to speak a certain language.

Schopnosť

Schopnosť vyjadruje, že niekto má kapacitu na niečo, ktorú môže reálne preukázať, napríklad schopnosť hovoriť konkrétnym jazykom.

Accreditation

Accreditation formally or socially recognised authorities or instances accredit courses, activities and their outcomes. This means they testify that organisations and individuals meet standards to which all have agreed to conform. They vouch for the credibility of the certificates and diplomas that are issued, and hence for the reliability and validity of the monitoring, evaluation and assessment of the individuals and the organisations whose judgements are given the stamp of approval.

Akreditácia

Akreditácia formálne alebo sociálne uznávaným úradom alebo inštanciou akredituje školenia, aktivity a ich výsledky. Tým potvrdzuje, že organizácia alebo jednotlivci dosiahli požadované štandardy. Overuje kredibilitu certifikátov a diplomov, ktoré sa vydávajú účastníkom a potvrdzuje reliabilitu a validitu monitorovania, evaluácie a ohodnotenia jednotlivcov a organizácií ktoré rozhodujú o vydaní oprávnenia jeho opečiatkovaním.

Assessment

Assessment takes place when evaluation has a comparative dimension that involves setting individuals, activities or institutions into a ranking order of performance or achievement. The ranking may be set in relation to criteria that are specific to the context, process or outcomes that are being assessed (such as: who swam the river fastest, or which EVS agency has the highest success rate in attracting socially disadvantaged young people into the programme). Alternatively, relative performance may be assessed against an external standard (such as in the case of the PISA attainment tests for 15-year-olds in different countries).

Ohodnotenie

Ohodnotenie nastupuje vtedy, ak hodnotenie má komparatívny rozmer zahŕňajúci začlenenie jednotlivcov, aktivít alebo inštitúcií do hodnotiaceho poriadku výkonu alebo výsledku. Ohodnotenie môže byť uskutočnené podľa kritérií, ktoré sú špecifické podľa kontextu, procesu alebo výsledkov, ktoré sú hodnotia (ako napríklad: kto preplával rieku najrýchlejšie alebo ktorá EDS agentúra má najvyššiu úspešnosť v získaní sociálne znevýhodnených mladých ľudí do programu). Alebo môže byť ohodnotený relatívny výkon oproti externým štandardom (ako je to napríklad v prípade vedomostných testov PISA pre 15 ročných v rozličných krajinách).

C

Certificates

Certificates or diplomas are the 'piece of paper' which record the outcome of the certification process. It most frequently has the status of an official document, but this is not an absolute prerequisite.

Certifikát

Certifikát alebo diplom sú „papiere“, na ktorých sa zaznamenáva výsledok procesu certifikácie. Najčastejšie má status oficiálneho dokumentu, ale nie je to nevyhnutné vo všetkých prípadoch.

Citizenship, active citizenship

(Active) citizenship stands for an active participation of citizens in the economic, social, cultural and political fields of life. In the youth field much emphasis is on learning the necessary competences through voluntary activities. The aim is not only to improve the knowledge, but also motivation, skills and practical experience to be an active citizen.

Aktívne občianstvo

(Aktívne) občianstvo označuje aktívnu participáciu občanov v ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a politickej oblasti života. V oblasti mládeže sa dôraz kladie najmä na proces získavania potrebných schopností prostredníctvom dobrovoľníckych aktivít. Cieľom nie je len zlepšenie vedomostí, ale taktiež motivácie, zručností a praktických skúseností vedúcich k aktívnemu občianstvu.

Civilian service

Civilian service is an alternative to compulsory military service in some countries, but not voluntary.

Civilná služba

Civilná služba je v niektorých krajinách jedinou a nedobrovoľnou alternatívou k povinnej vojenskej službe.

Civil society I.

Civil society refers to the arena of unforced collective action around shared interests, purposes and values. In principle, its institutional forms are distinct from those of the state, family and market. Often civil society is understood as a “third sector”, while the state is “the second sector” and business “the first sector”. In practice, the boundaries between state, civil society, family and market are often complex, blurred and negotiated. This makes the exact definition of civil society difficult: Is the integrity of civil society threatened by public or business subsidies to non-governmental organisations?

Občianska spoločnosť I.

Občianska spoločnosť odkazuje na oblasť dobrovoľnej skupinovej činnosti vzhľadom na zdieľané záujmy, zábery a hodnoty. V princípe, ich inštitucionálne útvary sa odlišujú od štátnych, rodinných alebo obchodných útvarov. Občianska spoločnosť je často chápaná ako „tretí sektor“, zatiaľ čo štát sa označuje pojmom „druhý sektor“ a hospodárstvo ako „prvý sektor“. V praxi sú často hranice medzi štátnou, občianskou spoločnosťou, rodinou a obchodom zložité, nejasné a dohodnuté. Toto robí formulovanie výstižnej definície občianskej spoločnosti náročným: Je integrita občianskej spoločnosti ohrozovaná verejnými alebo obchodnými dotáciami pre mimovládne organizácie?

Civil society II.

Are all organisations 'qualified' as civil society organisations: What is the status of skinheads, neo-nazis, Animal Liberation Front, extremist political organisations etc? Should there be a commitment to values like pluralist democracy, human rights and rule of law to be qualified as a civil society organisation? To what extent a free and vigorous press is an essential element of civil society: is state monopoly or commercial ownership of the media good for a free civil society? The debate about civil society ultimately is about how culture, market and state relate to each other.

Občianska spoločnosť II.

Možno všetky organizácie „kvalifikovať“ ako organizácie občianskej spoločnosti: Aký je status skinheads alebo neonacistických organizácií, Frontu slobody zvierat, radikálnych politických organizácií, atď.? Mala by byť oddanosť hodnotám pluralistickej demokracie, ľudským právam alebo princípom práva poskytovať kvalifikačné oprávnenie, že ide o organizáciu občianskej spoločnosti? Do akej miery je slobodná a mocná tlač základným prvkom občianskej spoločnosti: je štátne monopolné alebo súkromné vlastníctvo médií dobrým pre občiansku spoločnosť? Diskusia o občianskej spoločnosti je výhradne diskusiou o tom, ako kultúra, ekonomika a štát navzájom súvisia.

Civil society III.

Civil society actors include non-governmental organisations, citizen advocacy organizations, professional associations, faith-based organisations, and trade unions, which give voice to various sectors of society and enrich public participation in democracies. Sometimes less organised actions and activities like movements, community groups, protests and demonstrations may be seen as civil society actors. Civil society commonly embraces a diversity of spaces, actors and institutional forms, varying in their degree of formality, autonomy and power.).

Občianska spoločnosť III.

Aktéri občianskej spoločnosti zahŕňajú mimovládne organizácie, organizácie právnej obhajoby občanov, odborné asociácie, organizácie založené na základe náboženskej viery a obchodné spoločnosti, ktoré poskytujú hlas rôznym sektorom spoločnosti a obohacujú verejnú participáciu v demokratických krajinách. Niekedy sa za aktérov občianskej spoločnosti pokladajú skôr najmenej organizované činnosti a akcie ako hnutia, komunitné skupiny, protesty a demonštrácie. Občianska spoločnosť všeobecne zahŕňa rozmanitosť priestorov, aktérov a inštitucionálnych foriem líšiacich sa stupňom formálnosti, autonómie a moci.).

Co-management

Co-management refers to a model of youth participation practiced in the Council of Europe Youth sector. Representatives of both the governments and the young people decide together on the priorities, main budget envelopes, implementation of the work priorities and on the allocation of the resources of the youth activities of the Youth sector.

Spolumanažment

Spolumanažment odkazuje na model participácie mládeže, ktorý realizuje sektor mládeže Rady Európy. Predstavitelia vlády, ale aj mládeže spoločne rozhodujú o prioritách, o hlavných kapitolách rozpočtu, o definovaní (slovo implementation by som neprekladala ako definovanie, pretože vy-stihuje realizovanie/uskutočnenie niečoho) programových priorít a o rozdelení zdrojov na aktivity sektoru mládeže.

Competence

Competence is often used interchangeably with the term skill, but they do not really mean the same thing. Competence means the ability to apply knowledge, know-how and skills in a stable/recurring or changing situation. Two elements are crucial: applying what one knows and can do to a specific task or problem, and being able to transfer this ability between different situations.

Kompetencia

Kompetencia sa často zameniteľne používa s termínom zručnosť, ale v skutočnosti nevyjadrujú to isté. Kompetencia znamená schopnosť využívať vedomosti, znalosti v stabilnej/opakujúcej sa alebo meniacej sa situácii. Dva prvky sú rozhodujúce: a/využívanie toho, čo jednotlivec vie a ako to vie využiť pri riešení špecifického problému alebo úlohy, a b/ schopnosť jednotlivca preniesť tieto svoje schopnosti na riešenia problémov a úloh v iných situáciách.

E

Empowerment

Empowerment is helping people to help themselves. A concept used in many contexts: management (“The process of sharing information, training and allowing employees to manage their jobs in order to obtain optimum results”), community development (“action-oriented management training aimed at community members and their leaders, poverty reduction, gender strategy, facilitation, income generation, capacity development, community participation, social animation”), mobilisation (“Leading people to learn to lead themselves”) virtual advocacy (Citizens Internet Empowerment Coalition, www.ciec.org) as well as helping women, sick people, minorities and the youth to better manage their life.

Posilnenie

Posilnenie je pomocou ľuďom k svojpomoci. Koncept používaný v mnohých kontextoch: v manažmente („ide o proces zdieľania informácií, školení a umožnenia zamestnancom riadiť si vlastnú prácu s cieľom získať optimálne výsledky“), komunitný rozvoj („školenie manažmentu zamerané na činnosť s cieľovou skupinou členov spoločnosti a ich lídrov, znižovanie chudoby, rodová stratégia, facilitácia, príjmová skupina obyvateľstva, kapacitný rozvoj, participácia spoločnosti, sociálne oživenie“). , mobilizácia („Vedenie ľudí k tomu, aby sa naučili viesť samých seba“), virtuálna advokácia (Citizens Internet Empowerment Coalition, www.ciec.org), tak isto, ako aj pomoc ženám, chorým ľuďom, menšinám a mládeži lepšie riadiť si vlastné životy.

Evaluation

Evaluation: in English, evaluation only means to make a reasoned judgement about or to give a plausible account of something. It does not imply any specific purpose (such as grading individual performance), nor does it imply any particular method of evaluation (such as a written test), and nor does its outcomes automatically suggest that something is of greater value or importance than something else (such as Council of Europe activities in comparison with SALTO activities).

Hodnotenie

Hodnotenie: v angličtine, hodnotenie znamená iba vytvorenie rozumného/logického úsudku o niečom alebo podanie hodnovernej správy o niečom. Nezahrňuje v sebe žiadne špecifické dôvody (ako napríklad klasifikovanie individuálnych výkonov), ani žiadne konkrétne metódy hodnotenia (ako napríklad písomný test), a taktiež ani jeho výstupy automaticky nenaznačujú, že niečo má vyššiu hodnotu alebo významnosť ako niečo iné (ako napríklad aktivity Rady Európy v porovnaní s aktivitami SALTO).

Evidence-based youth policies

Evidence-based youth policies are youth policies that are not only based on political and moral objectives, but also on accurate information on the social situation of young people across the society and their changing expectations, attitudes and life-styles. One important source of information is independent, objective and professional research and statistics. Furthermore, reliable empirical information on the implementation of policies is needed to learn from experiences and further develop goal setting, the policy approaches and youth work methods and activities.

Mládežnícke politiky založené na faktoch

Mládežnícke politiky založené na faktoch sú mládežnícke politiky, ktoré sa nezakladajú len na politických a morálnych cieľoch, ale aj na presných informáciách o sociálnej situácii mladých ľudí v spoločnosti a ich meniacich sa očakávaní, postojoch a životných štýloch. Jedným z dôležitých zdrojov informácií je nezávislý, objektívny a odborný výskum a štatistika. Navyše, spoľahlivé empirické informácie o realizácii politík sú potrebné pri učení sa zo skúseností a ďalšieho rozvoja stanovovania si cieľov, politických prístupov a metód a aktivít práce s mládežou.

F

Formal learning

Formal learning is purposive learning that takes place in a distinct and institutionalised environment specifically designed for teaching/training and learning, which is staffed by learning facilitators who are specifically qualified for the sector, level and subject concerned and which usually serves a specified category of learners (defined by age, level and specialism). Learning aims are almost always externally set, learning progress is usually monitored and assessed, and learning outcomes are usually recognised by certificates or diplomas. Much formal learning provision is compulsory (school education).

Formálne vzdelávanie

Formálne vzdelávanie je zámerným učením sa odohrávajúcim sa v konkrétnom a inštitucionalizovanom prostredí špecificky navrhnutom pre potreby výučby/školení a učenia sa odborne zabezpečenom facilitátormi kvalifikovanými pre sektor, úroveň a predmet súvisiaci a obvykle slúžiaci špecifickej kategórii žiakov (definovanej vekom, úrovňou a špecializáciou). Ciele učenia sú zvyčajne externe stanovené, pokrok v učení je obvykle monitorovaný a ohodnotený, a výsledky učenia sú zvyčajne uznané prostredníctvom certifikátov alebo diplomov. Formálne vzdelávanie je vo väčšine prípadov povinné (školské vzdelávanie).

Formative evaluation or assessment

Formative evaluation or assessment refers to a dynamic process over time, which tries to capture the developmental dimensions of learning, performance and achievement. It records the pathways and the changes between two points in time, with the primary accent on what lies between those points and how the journey has unfolded.

Formatívne hodnotenie alebo ohodnotenie

Formatívne hodnotenie alebo ohodnotenie predstavuje dynamický proces v rámci času, ktorý sa pokúša zachytiť rozvojové dimenzie učenia sa, výkonu a výsledku. Zaznamenáva cesty a zmeny medzi dvoma časovými bodmi so základným dôrazom na to, čo leží medzi nimi a na to, ako sa cesty neprekrývajú.

1

Identity I.

The (feeling of) identity of a group or culture, or of an individual as far as she/he is influenced by her/his belonging to a group or culture. Common habits, characteristics, ideas may be clear markers of a shared cultural identity, but essentially it is determined by difference: we feel we belong to a group, and a group defines itself as a group, by noticing and highlighting differences with other groups and cultures.

Totožnosť/identita I.

Totožnosť/identita (pocit totožnosti/identity) skupiny alebo kultúry, alebo jednotlivca, tak ako je on/ona ovplyvňovaný/á jeho/jej príslušnosťou ku skupine alebo kultúre. Spoločné zvyky, charakteristiky, myšlienky môžu byť jasnými ukazovateľmi zdieľanej kultúrnej totožnosti, ale totožnosť je v podstate ovplyvňovaná rozdielnosťou: cítime, že patríme ku skupine, a skupina definuje samú seba ako skupinu uvedomovaním si a zvýrazňovaním rozdielov vzhľadom na iné skupiny alebo kultúry.

Identity II.

Identity (or 'self') is very much a social construction: for example feminist studies argue that gender identities must be understood in relation to the (often male) expectations of women, girls, mothers and wives. It is further argued that today's (late modern) identities are often fragmented, overlapping and continuously under construction. This makes the task of educational actors, like youth work, whose objective it is to support young peoples' identity growth, increasingly challenging.

Totožnosť/identita II.

Totožnosť/Identita (alebo „vlastné ja“) je najmä sociálnym konštruktom: napríklad feministické štúdie argumentujú, že rodová totožnosť musí byť chápaná vo vzťahu (s často mužskými) s očakávaniami žien, dievčat, matiek a manželiek. Ďalším argumentom je, že dnešné (moderné) identity/totožnosti sú často fragmentované, prekrývajú sa a nepretržite sa menia. Toto robí úlohu výchovných pracovníkov, ako napríklad pracovníkov s mládežou, ktorých cieľom je podpora vývinu totožnosti/identity mladých ľudí, stále náročnejšou.

Informal learning

Informal learning from the learner's standpoint at least, this is non-purposive learning which takes place in everyday life contexts in the family, at work, during leisure and in the community. It does have outcomes, but these are seldom recorded, virtually never certified and are typically neither immediately visible for the learner nor do they count in themselves for education, training or employment purposes. APEL systems are one way in which the outcomes of such learning can be made more visible and hence open to greater recognition.

Informálne vzdelávanie

Informálne vzdelávanie, najmä z hľadiska žiaka, je nezámerné učenie sa odohrávajúce sa v každodennom živote v rodine, v práci, počas voľného času a v komunite. Má výsledky, ale tieto sú zriedkavo zaznamenávané, prakticky nikdy necertifikované a spravidla okamžite neviditeľné pre žiakov, ktoré sa nezapočítavajú pre potreby ich vzdelania, výcviku alebo pre potreby zamestnania. Systémy APEL sú jedným zo spôsobov, v ktorom výsledky takéhoto učenia môžu byť viditeľnejšie a takto sprístupnené väčšiemu uznaniu.

Intercultural learning

The process of becoming more aware of and better understanding one's own culture and other cultures around the world. The aim of intercultural learning is to increase international and cross-cultural tolerance and understanding. The learning process itself is constant movement of cultural awareness – from the freedom and comfort of expecting others to be like oneself, to the shock and constraint of one's emotions and projections when they prove not to be. The Council of Europe Youth Sector is a pioneer in developing intercultural learning as a pedagogical tool (see Intercultural Learning, T-kits, also the European Federation of Intercultural Learning).

Interkultúrne učenie

Interkultúrne učenie - Proces uvedomenia si a lepšieho porozumenia svojej vlastnej kultúre a iným kultúram na svete. Cieľom interkultúrneho učenia je zvýšenie medzinárodnej a medzikultúrnej tolerancie a porozumenia. Proces učenia sa je sám o sebe neustálym hnutím kultúrneho povedomia – od slobody a komfortu očakávania, že iný budú ako my sami až po šok a rozpaky nad svojimi emóciami a predstavami, keď sa preukáže, že takí nie sú. Odbor mládeže Rady Európy je pionierom pri rozvoji interkultúrneho učenia ako pedagogického nástroja. (pozri Intercultural Learning, T-kits, also the European Federation of Intercultural Learning).

J

Juventization

Juventization is a pro-active, problem-solving approach to youth participation perceiving it as the active involvement of young people in the social transformation of their societies.

Juventizácia /iuventizácia

Juventizácia /iuventizácia je proaktívny, na riešenie problémov orientovaný prístup k participácii mládeže vnímajúci ju ako aktívne zapojenie sa mladých ľudí do sociálnej transformácie ich spoločností.

K

Knowledge

It is impossible to provide a satisfactory account of the conceptual background behind the term knowledge in a few words. In the everyday world, the meaning of the term knowledge appears self-evident: it is what someone individually knows or the sum of what a given civilisation collectively knows. But what does it mean to know something? What is it that is known, how do we come to know it, why does it count as something worth knowing, and what do we do with it when we know it? In educational practice knowledge is what there is to learn, but it is not necessarily useful and worthwhile of its own accord. It has to be joined up with skills and competences (to become useful) on the one hand – and no less importantly, with principles and values (to become worthwhile) on the other hand.

Vedomosti

Je nemožné poskytnúť dostatočný popis pojmového pozadia termínu vedomosti niekoľkými slovami. V každodennom svete sa zdá, že význam slova vedomosti je jednoznačný: je to to, čo niekto individuálne vie alebo súčet toho, čo daná civilizácia vie spoločne. Ale čo to znamená vedieť niečo? Čo je to, čo je poznané, ako to spoznávame, prečo sa to chápe, ako niečo, čo je dobré vedieť, a čo s tým robíme, keď to vieme? V praxi vzdelávania, vedomosti sú to, čo je tu na naučenie sa, ale nie je to nevyhnutne užitočné a hodnotné samo od seba. Na jednej strane vedomosti sa spájajú so zručnosťami a kompetenciami (aby sa stali užitočnými) a na druhej strane, nie menej významne, sa spájajú s princípmi a hodnotami (aby sa stali cennými).

L

Learning outcomes

Learning outcomes are the results of a learning process, which may be expressed in a variety of ways. In fact, the outcomes that are recorded and measured at any one point in time are interim moments in a learning process, that is, a snapshot frame in a film (which could also run backwards).

Produkty učenia

Produkty učenia sú výsledky procesu učenia sa, ktorý môže byť vyjadrený mnohými spôsobmi. V skutočnosti, produkty, ktoré sú zaznamenávané a merateľné v každom časovom bode sú dočasnými momentmi v procese učenia sa, je to ako záber vo filme (ktorý môže taktiež bežať pospiatky).

Learning providers

Learning providers are organisations or a set of institutionalised arrangements that deliver learning, that is, that manage and monitor the provision of courses of some kind, whether formal or non-formal. Learning providers may also design and/or execute the courses they offer, and they may operate in either the public or the private sector. They may or may not be subject to some form of state or professional regulation to assure quality and standards.

Poskytovatelia vzdelávania

Poskytovatelia vzdelávania sú organizácie alebo skupina inštitucionalizovaných štruktúr zabezpečujúcich vzdelávanie, čo znamená, že riadia a monitorujú poskytovanie kurzov určitého druhu, či už formálnych alebo neformálnych. Poskytovatelia vzdelávania môžu taktiež navrhovať a/alebo realizovať kurzy, ktoré ponúkajú, a môžu pôsobiť buď vo verejnom alebo súkromnom sektore. Môžu, ale nemusia podliehať nejakej forme štátnych alebo odborných nariadení za účelom zabezpečenia kvality a štandardov.

M

Mentoring

Mentoring is a structured process for providing personal guidance and support to someone who is younger, less experienced or new to the game – whatever the context may be, but most commonly in education, training and employment contexts. Mentors act as critical but non-judgemental friends, provide a role model and a source of useful information and advice, and can take on a coaching task (helping to improve performance). They may be freely chosen, but may also be allocated using a set of matching criteria. Formal mentoring programmes are likely to specify a given time-period for the mentoring relationship.

Mentoring (mentorovanie)

Mentoring (mentorovanie) je štrukturovaný proces poskytovania osobného vedenia a podpory niekomu, kto je mladší, menej skúsený alebo nový v hre – v akomkoľvek kontexte, ale najčastejšie v kontexte vzdelávania, školení a zamestnania. Mentori pôsobia ako kritický, ale nesúdiaci priatelia, predstavujú rolový model a sú zdrojom užitočných informácií a rád a môžu prevziať úlohu trénerov (pomáhajúc zlepšiť výkony). Môžu byť voľne vyberaní, ale tiež pridelení s využitím skupiny zodpovedajúcich kritérií. Formálne mentorské programy sú pravdepodobne vymedzujúce stanovené obdobie mentorského vzťahu.

N

National agencies

National agencies are structures established by the national authorities in each YOUTH Programme country in order to assist the European Commission with management and to assume responsibility for implementation of most of the YOUTH Programme.

Národné agentúry

Národné agentúry sú štruktúry založené národnými vládami v každej programovej krajine programu Mládež za účelom pomoci Európskej komisii s manažmentom a prevzatím zodpovednosti za realizáciu programu Mládež.

National youth council

An umbrella organization for youth NGOs and sometimes also other actors in youth work. National youth councils function primarily as a service organization to their members, but can also be a lobby and advocacy body. A similar role in international level is played by European Youth Forum, where National youth councils play a strong role (see www.youthforum.org).

Národná rada mládeže

Národná rada mládeže – strešná organizácia mimovládnych organizácií a niekedy aj iných aktérov v oblasti práce s mládežou. Národné rady mládeže fungujú najmä ako organizácie poskytujúce servis pre svojich členov, ale môžu byť aj intervenčným alebo poradným orgánom. Podobnú rolu na medzinárodnej úrovni hrá Európske fórum mládeže, v ktorom majú Národné rady mládeže silnú pozíciu (pozri www.youthforum.org).

Non-formal learning

Non-formal learning is purposive but voluntary learning that takes place in a diverse range of environments and situations for which teaching/training and learning is not necessarily their sole or main activity. These environments and situations may be intermittent or transitory, and the activities or courses that take place may be staffed by professional learning facilitators (such as youth trainers) or by volunteers (such as youth leaders). The activities and courses are planned, but are seldom structured by conventional rhythms or curriculum subjects. They usually address specific target groups, but rarely document or assess learning outcomes or achievements in conventionally visible ways.

Neformálne vzdelávanie

Neformálne vzdelávanie je zámerné, ale dobrovoľné učenie sa prebiehajúce v rozmanitej škále prostredí a situácií, ktorých výučba/školenia nie sú nevyhnutne ich jedinou alebo hlavnou aktivitou. Tieto prostredia alebo situácie môžu byť prerušované alebo dočasné a konajúce sa aktivity alebo kurzy môžu viesť profesionálni vychovávateľia (napr.: mládežnícki školitelia) alebo dobrovoľníci (napr.: mládežnícki lídri). Aktivity a kurzy sú plánované, ale zriedkavo štrukturované bežným rytmom alebo predmetmi učebného plánu. Zvyčajne sú určené špecifickým cieľovým skupinám, zriedkavo však sa riadia pedagogickým dokumentom alebo hodnotia výsledky vzdelávania bežne, známymi postupmi.

0

Open and distance learning (ODL)

Open and distance learning (ODL) combines two distinct categories of learning provision and participation which frequently occur together. Open learning is purposive learning that takes place where, when and how the learner chooses. It may also be self-directed learning, that is, the learner also voluntarily chooses what and why to learn. Open learning may be formal or non-formal in character. Distance learning covers the spectrum from correspondence learning ('by post') to eLearning (IT supported learning, whether as content, pedagogy or medium). It may or may not be designed as open learning, and can include highly formalised and closely assessed types of learning processes and outcomes.

Otvorené a dištančné vzdelávanie (ODL)

Otvorené a dištančné vzdelávanie (ODL) kombinuje dve odlišné kategórie zabezpečenia vzdelávania a participácie, ktoré sa často vyskytujú spoločne. Otvorené vzdelávanie je zámerným vzdelávaním prebiehajúcim vtedy, keď si učitelia sa sám zvolí kde, kedy a akým spôsobom bude vzdelávanie prebiehať. Môže byť taktiež samo riadeným vzdelávaním, t.z., učitelia sa si sám vyberá, čo a prečo sa bude učiť. Otvorené vzdelávanie môže mať formálny alebo neformálny charakter. Diaľkové/dištančné vzdelávanie zahŕňa spektrum od korešpondenčného vzdelávania („poštou“) po e-Vzdelávanie (učenie sa prostredníctvom podpory IT technológií, či už ako obsahu, vyučovania alebo média). Nemusí byť koncipované tak, ako otvorené vzdelávanie a môže zahŕňať vysoko formálne a presne stanovené typy metód vzdelávania a očakávaných výsledkov.

P

Participation

“Participation is not an aim in itself, but an approach to becoming active citizen participation as a means of ‘taking an active role both in the development of one’s own environment and in European co-operation’”(CDEJ 1997:7). Such an approach was accepted in the design of the study of youth experiments in European Union member states (Boukobza 1998). The operational definition used in this study accepts Golubovic’s (1982) ample interpretation: “power based on the possibility of exerting influence on the economic and social aspects of life in the broad community”.

Participácia

„Participácia nie je svojim vlastným cieľom , ale cestou k aktívnej občianskej participácii ako spôsobu prevzatia aktívnej roly v rozvoji prostredia jednotlivca a v európskej spolupráci“ (CDEJ 1997:7). Takýto prístup bol prijatý pri tvorbe štúdie mládežníckych experimentov v členských štátoch Európskej Únie. (Boukobza 1998) Pracovná definícia prijatá v tejto štúdii akceptuje Golubovicovu interpretáciu: participácie ako „moc založená na možnosti použitia vplyvu na ekonomické a sociálne aspekty života v širšej komunite“.

Q

Qualification

Qualification can also simply be a synonym for a certificate or diploma. In the world of formal education and training in Europe it is usually an official record or document testifying to the fact that a person has successfully completed a given course or reached a given standard of achievement for a specified field, skill or competence.

Kvalifikácia

Kvalifikácia môže byť jednoducho tiež synonymom certifikátu alebo diplomu. Vo svete formálneho vzdelávania a školení v Európe je to zvyčajne oficiálna listina alebo dokument potvrdzujúci, že osoba úspešne ukončila daný kurz alebo splnila stanovené kritériá výkonu pre špecifickú oblasť, zručnosť alebo kompetenciu.

S

Skill

Skill means having the knowledge and experience needed to perform a specific task or job – someone who has learned what to do (possesses the knowledge) and how to do it (can transfer the knowledge into real practice), which also means that someone else can observe the skill in action.

Zručnosť

Zručnosť znamená mať vedomosti a skúsenosti potrebné na vykonávanie špecifickej úlohy alebo práce – niekto, kto sa učil, čo robiť (má vedomosti) a vie, ako to robiť (vie premeniť vedomosti na skutočnú zručnosť), čo taktiež znamená, že niekto môže pozorovať zručnosť v akcii.

Social capital

Social capital consists of civil society norms and networks that enable citizens and their institutions to perform more productively. Without adequate supplies of social capital – that is, civic engagement, healthy community institutions, norms of mutual reciprocity, and trust – democracies and market economies may begin to falter.

Sociálny kapitál

Sociálny kapitál sa skladá z noriem a sietí občianskej spoločnosti, ktoré umožňujú občanom a ich inštitúciám podávať lepšie výkony. Bez adekvátnej podpory sociálneho kapitálu – to znamená, občianskeho zapojenia sa, zdravých komunitných inštitúcií, noriem vzájomnej výhodnosti, a dôvery – demokracie a trhové ekonomiky môžu začať upadať.

Social recognition

Social recognition points to the status and esteem ('feel good factor') that individuals, organisations or sectors receive as a consequence of displaying certain characteristics, reaching certain achievements or engaging in certain activities – such as learning. It might also extend to material rewards, such as higher incomes for those with higher level qualifications.

Spoločenské uznanie

Spoločenské uznanie svedčí o statuse a vážnosti (faktor dobrého pocitu), ktoré jednotlivci, organizácie alebo sektory získali na základe preukázaných vlastností, dosiahnutia určitých úspechov alebo zapojenia sa do určitých aktivít- ako napríklad vzdelávania. Môže to presiahnuť do materiálnych odmien, ako napríklad zvýšené príjmy pre tých s vyšším stupňom kvalifikácie.

Standards and quality standards I.

Standards and quality standards are terms that can be used in several different ways. To say that an organisation uses standard methods of youth work might simply mean that it uses what the commentator judges to be the usual methods, that is, those used most commonly. The comment might well also convey the judgement that the methods in question are those generally recognised in the youth sector to be appropriate. This carries the suggestion that standard methods reflect professional norms, that is, they are seen to be good and valuable methods.

Štandardy a štandardy kvality I.

Štandardy a štandardy kvality sú termíny, ktoré môžu byť použité rozličnými spôsobmi. Keď povie-
me, že organizácia používa štandardné metódy práce s mládežou môže to jednoducho znamenať,
že používa tie, ktoré komentátor považuje za zvyčajné metódy, to znamená, že sú používané naj-
častejšie. Komentár taktiež celkom dobre môže vyjadrovať úsudok, že metódy spomenuté v otázke
sú tie, ktoré sú v sektore mládeže všeobecne považované za primerané. Toto prináša predpoklad,
že štandardné metódy odrážajú odborné normy, t.z., že sú považované za správne a hodnotné.

Standards and quality standards II.

At this point the term standards takes on a distinctive flavour, because it introduces the idea that some youth work methods are better than others (depending, of course, to some extent on the purpose and the participants). This raises the question of the bases for such quality judgements, which take the form of criteria, that is, attributes that should be present (or not present in some instances) if a particular youth work activity and its methods are to be seen as of good quality. The criteria that are applied are not necessarily the same for all cases, although some criteria may apply in all cases.

Štandardy a štandardy kvality II.

V tomto bode termín štandardy dostáva odlišnú príchuť, pretože predkladá myšlienku, že niektoré metódy práce s mládežou sú lepšie ako iné (závisiac, samozrejme, do určitej miery, na celi a účastníkoch). Toto nastoľuje otázku, na čom sa zakladajú takéto úsudky preberajúce formu kritérií, t.z., atribúty, ktoré by mali byť prítomné (alebo v niektorých prípadoch neprítomné), ak určitá aktivita práce s mládežou a jej metódy sú pokladané za kvalitné. Použité kritériá nie sú vždy nevyhnutne rovnaké vo všetkých prípadoch, hoci niektoré kritéria môžu byť aplikované vo všetkých prípadoch.

Summative evaluation or assessment

Summative evaluation or assessment refers to assembling a picture of the outcomes of an activity in relation to the aims and purposes with which it began and/or in relation to a set of performance criteria that apply to all comparable activities. This kind of evaluation or assessment places the primary accent on comparing the starting and ending points of a process, but is less concerned with what happened along the way.

Súhrnné hodnotenie alebo ohodnotenie

Súhrnné hodnotenie alebo ohodnotenie sa vzťahuje na skladanie obrazu výsledkov aktivity v súvislosti s cieľmi a zámermi, ktorými sa začala a/alebo v súvislosti so skupinou kritérií výkonu aplikovateľnými na všetky porovnateľné aktivity. Takýto druh hodnotenia alebo ohodnotenia kladie dôraz na porovnávanie východných a konečných bodov procesu, ale menej sa zaoberá tým, čo sa stalo počas jeho celého priebehu.

T

Teacher

Teacher is the word traditionally used to refer to those who shape, guide and accompany learning processes in schools, colleges and – to some extent – higher education. They may teach vocational subjects, but it is not common to use the word ‘teacher’ for those who work in company-based contexts.

Učiteľ

Učiteľ je slovo tradične používané na označenie toho, kto ovplyvňuje, vedie a sprevádza proces vzdelávania na školách, univerzitách a – do určitej miery – vo vysokom školstve. Môžu vyučovať odborné predmety, ale nie je bežné označovať slovom „učiteľ“ tých, ktorí pracujú v podnikoch.

V

Validation

The overall aim of validation is to make visible and value the full range of qualifications and competences held by an individual, irrespective of where these have been acquired. The purpose of this validation may be formative (supporting an ongoing learning process) as well as summative (aiming at certification).

Ratifikácia

Celkový cieľ ratifikácie je sprehľadniť a oceniť široký rámec kvalifikácií a kompetencií, ktoré vlastní jednotlivec, bez ohľadu na to, kde boli získané. Zámer tejto ratifikácie môže byť formatívny (podporujúci pokračujúci proces vzdelávania), tak isto, ako aj súhrnný (zameraný na certifikáciu).

Values of youth sector

Values of youth sector refer to European Convention on Human Rights, rule of law, free elections and pluralism, gender equality, social justice, minority protection, children and youth rights, access and inclusion.

Hodnoty sektoru mládeže

Hodnoty sektoru mládeže sa odvolávajú na Európsku konvenciu ľudských práv, princípy práva, slobodné voľby a pluralizmus, rodovú rovnosť, sociálnu spravodlivosť, ochranu menšín, práva detí a mládeže, slobodu prístupu a inklúziu.

Voluntary activities

Voluntary activities are understood as comprising all kinds of voluntary engagement. They are characterised by the following aspects: open to all, unpaid, undertaken of own free will, educational (non-formal learning aspect), added social value.

Dobrovoľnícke aktivity

Dobrovoľnícke aktivity sa chápu ako súbor všetkých druhov dobrovoľníckeho zapojenia. Sú charakterizované nasledovnými aspektmi: otvorenosť pre všetkých, bezplatnosť, vykonávané na základe vlastnej, slobodnej vôle, vzdelávanie (aspekt neformálneho vzdelávania), pridaná sociálna hodnota.

Voluntary service

Voluntary service is understood as being part of voluntary activities and is characterised by the following additional aspects: fixed period (no matter if short or long-term), clear objectives, contents and tasks, structure and framework, appropriate support, legal and social protection.

Dobrovoľnícka služba

Dobrovoľnícka služba sa chápe ako časť dobrovoľníckych aktivít a je charakterizovaná nasledovnými, ďalšími aspektmi: pevne stanovená doba (nezáleží na tom, či sa jedná o krátkodobú alebo dlhodobú službu), zreteľné ciele, náplň a úlohy, štruktúra a rámec, primeraná podpora, právna a sociálna ochrana.

Y

Young people

Young people are persons 13 – 30 years old (for the purposes of European youth policies this age is used both by the European Commission and Council of Europe).

Mladí ľudia

Mladí ľudia sú osoby vo veku od 13 – 30 rokov (pre účely Európskej politiky mládeže tento vek používa jednak Európska komisia a aj Rada Európy).

Young people with fewer opportunities

Young people with fewer opportunities are young people from a less-privileged cultural, geographical or socio-economic background, or with disabilities.

Mladí ľudia s nedostatkom príležitostí

Mladí ľudia s nedostatkom príležitostí sú mladí ľudia z menej privilegovaného kultúrneho, geografického alebo socio-ekonomického prostredia, alebo s handicapom.

Youth policy

The purpose of youth policy is to create conditions for learning, opportunity and experience which ensure and enable young people to develop the knowledge, skills and competences to be actors of democracy and to integrate into society, in particular playing active part in both civil society and the labour market. The key measures of youth policies are to promote citizenship learning and the integrated policy approach.

Politiky mládeže

Účelom politiky mládeže je vytvárať podmienky pre vzdelávanie, príležitosti a skúsenosti, ktoré zaručujú a umožňujú mladým ľuďom rozvoj ich vedomosti, zručnosti a kompetencií stať sa aktérmi demokracie a začleniť sa do spoločnosti, konkrétne, hrať aktívnu rolu v občianskej spoločnosti a na pracovnom trhu. Kľúčovými opatreniami politiky mládeže je podpora výchova k občianstvu a integrovaný prístup k mládežníckej politike.

Youth political participation

Groups of young people, who meet on a regular basis, with the aim of raising awareness, or challenging policies and/or practices, at a local, national or international level. Eden and Roker (2002) Modern participation 'representative participation and direct participation with all their variants, such as NGO based structures, co management, youth parliaments, school councils, youth hearings, demonstrations (Siurala 2000). Post modern or emergent and future forms of participation various types of expressive, emotional, aesthetic, casual virtual and digital participation.

Politická participácia mládeže

Politická participácia mládeže – skupiny mladých ľudí, ktorí sa pravidelne stretávajú za účelom zvyšovania povedomia, alebo reagovania na výzvy a/alebo aktivity na miestnej, národnej a medzinárodnej úrovni. Eden and Roker (2002) Moderná zastupiteľská participácia a priama participácia so všetkými jej variantmi, ako napr.: štruktúry mimovládnych organizácií, spolumanažment, mládežnícke parlamenty, žiacke školské rady, zasadania mládeže, demonštrácie (Siurala 2000). Post moderné alebo novo vznikajúce a budúce formy participácie, rozličné typy expresívnej, emocionálnej, estetickej, neoficiálnej a digitálnej participácie.

Youth trainers

Youth trainers are people who train others to work with young people, using non-formal methods, focusing on personal and social development and with an emphasis on fostering intercultural competence.

Mládežnícki školitelia

Mládežnícki školitelia sú ľudia, ktorí školia ostatných na prácu s mládežou používajúci neformálne metódy zamerané na osobný a spoločenský rozvoj a s dôrazom na posilnenie interkultúrnych kompetencií.

Youth workers

Youth workers are people who work with young people in a wide variety of non-formal and informal contexts, typically focusing on personal and social development through one-to-one relationships and in group-based activities. Being learning facilitators may be their main task, but it is at least as likely that youth workers take a social pedagogic or directly social work based approach. In many cases, these roles and functions are combined with each other.

Mládežnícki pracovníci

Mládežnícki pracovníci sú ľudia, ktorí pracujú s mladými ľuďmi v širokej palete neformálnych a informálnych kontextov, väčšinou zameraní na osobný a spoločenský rozvoj prostredníctvom vzájomných vzťahov a skupinových aktivít. Byť vychovávateľom môže byť ich hlavnou úlohou, ale pri najmešom to znamená, že uplatňujú sociálno-pedagogický prístup alebo prístup, ktorý je priamo založený na sociálnej práci. V mnohých prípadoch sa tieto roly a činnosti navzájom kombinujú.